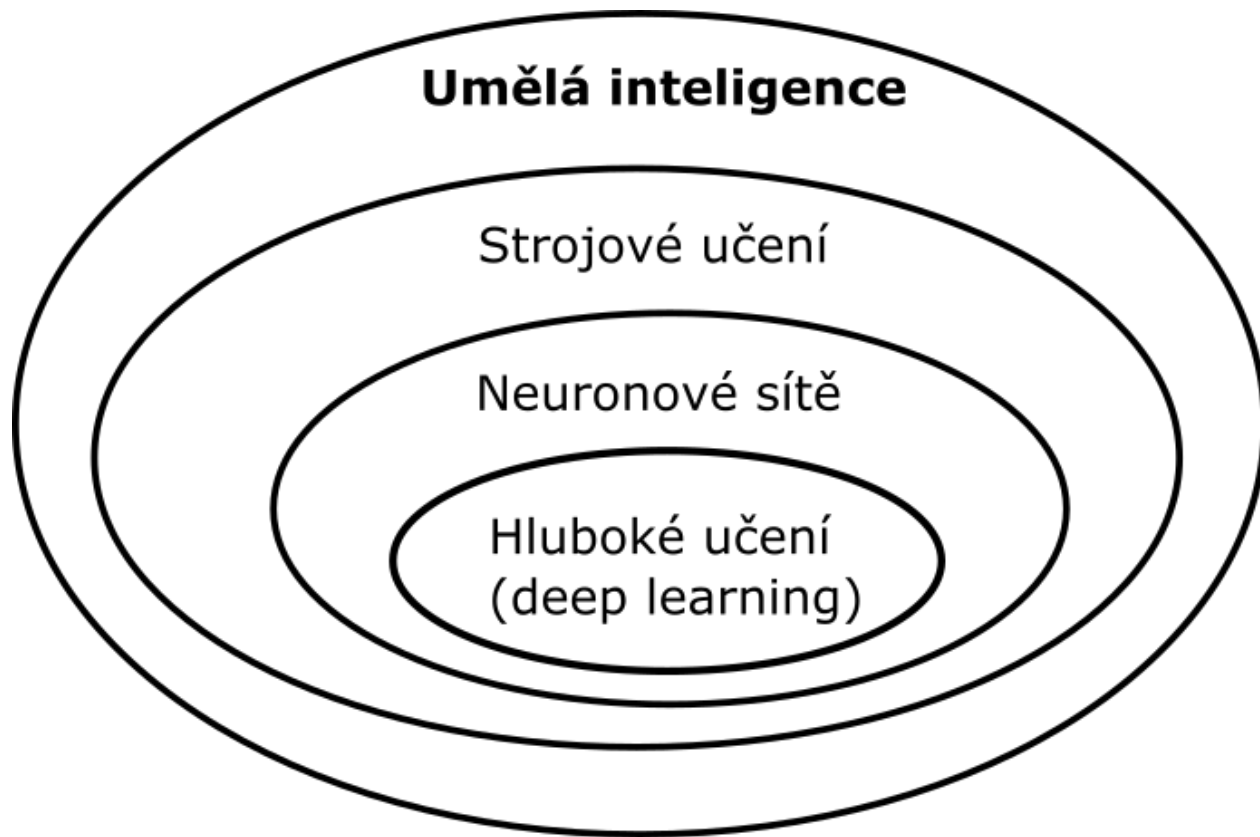

AI Akademie

Kapitola 3: Úvod do strojového učení

Strojové učení a umělá inteligence

Strojové učení je jedním z nástrojů umělé inteligence.

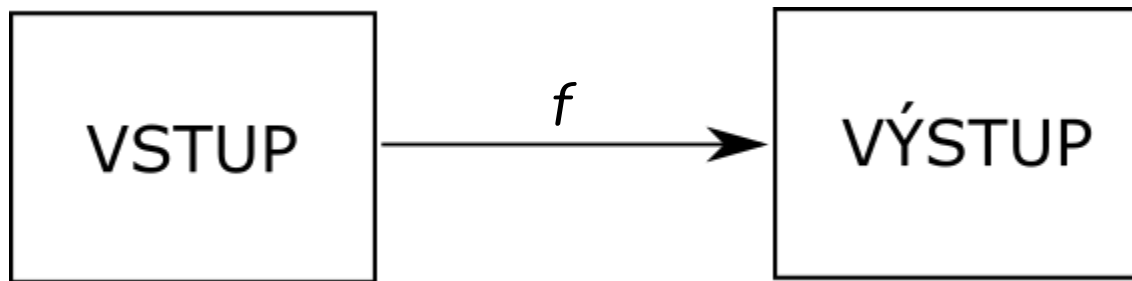
V současnosti je jednoznačně dominantní.

Co je učení

- Dítě se naučí rozlišovat jablka a hrušky tak, že mu rodiče ukáží příklady jablek a příklady hrušek.
- Dítě si podvědomě všimne různých charakteristik, které jablka a hrušky rozlišují (jablka jsou typicky kulatější, hrušky zelenější apod.)
- Poté je dítě schopno určit druh ovoce samo

Strojové učení

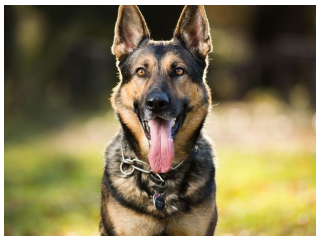

Úlohou strojového učení je na základě příkladů vstupů a výstupů nalézt funkci f , která pro nový vstup určí odpovídající výstup.

Příklady dvojic vstupů a výstupů nazýváme *trénovací data*.

V současnosti je to nejrozšířenější metoda umělé inteligence s největšími dopady.

Strojové učení - příklady

f → pes

klasifikace obrázků

hello f → ahoj

strojový překlad AJ → ČJ

90 km/h f → 5,1 l

*Predikce spotřeby auta pod
průměrné rychlosti*

Generalizace versus memorování

Pokud se člověk nebo stroj na základě konečného počtu trénovacích příkladů naučí rozeznat *libovolnou* hrušku nebo jablko, jedná se o **generalizaci (zobecnění)**.

Pokud si pouze zapamatuje trénovací příklady, ale není schopný znalost zobecnit pro nové příklady, jedná se o **memorování**.

Z pohledu strojového učení je mnohem užitečnější generalizace. K memorování nám stačí uložení příkladů do paměti počítače.

Proces strojového učení

Trénovací data

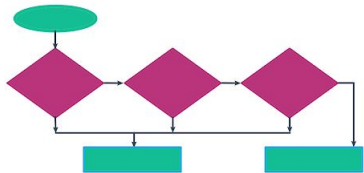
Model

Testovací data

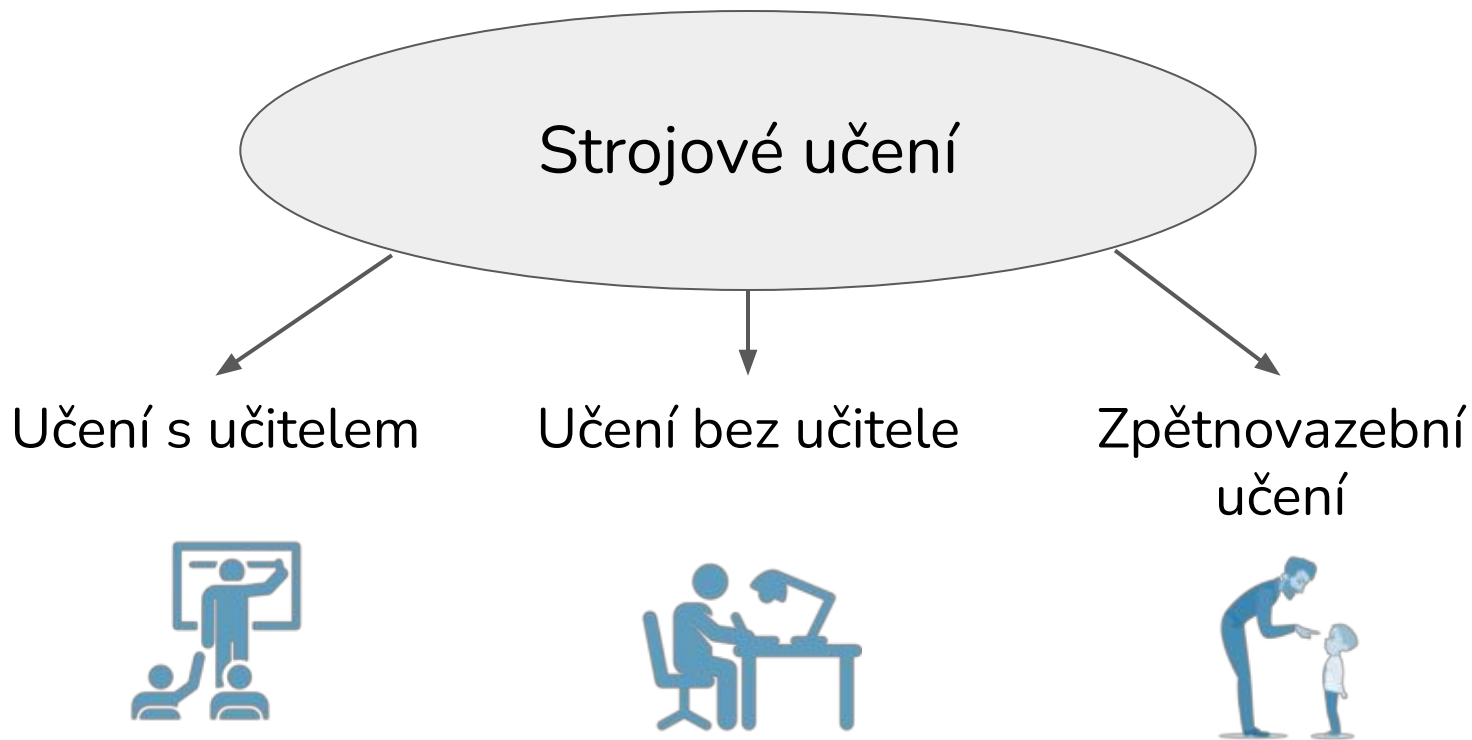
Algoritmus

Predikce

Základní typy strojového učení

Učení s učitelem (supervised learning)

Součástí trénovacích dat učení s učitelem je požadovaný výstup (predikce).

Klasifikace - výstupem je nějaká kategorie (třída). Například *barva, binární hodnota (ano, ne), den v týdnu, typ auta* apod.

Regrese -výstupem je číselná hodnota. Například *cena, teplota, počet lidí v místnosti* apod.

Klasifikace - příklad

Rozlišení jablek a hrušek

vstup

tvar	barva	hmotnost (g)
kulatý	červená	146
šišatý	žlutá	120
šišatý	zelená	187
kulatý	červená	155

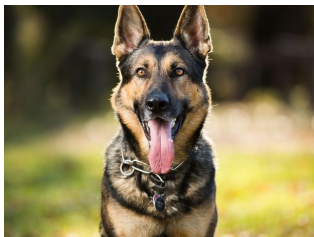

výstup

druh ovoce
jablko
hruška
hruška
jablko

Klasifikace - příklady aplikací

Klasifikace obrázků

Detekce spamu

Autentizace

Strojový překlad

ČJ -> AJ

Diagnostika onemocnění COVID-19
podle zvukového záznamu kašle

Regrese - příklad

Predikce ceny bytu

vstup

plocha	patro	počet místností
42	7	2
105	3	3
67	1	2
224	3	4

výstup

cena (mil. Kč)
3,2
6,8
4,1
13,9

Regrese - příklady aplikací

Predikce ceny Bitcoinu

Předpověď teploty

Určení vzdálenosti
samořiditelného auta
od krajnice

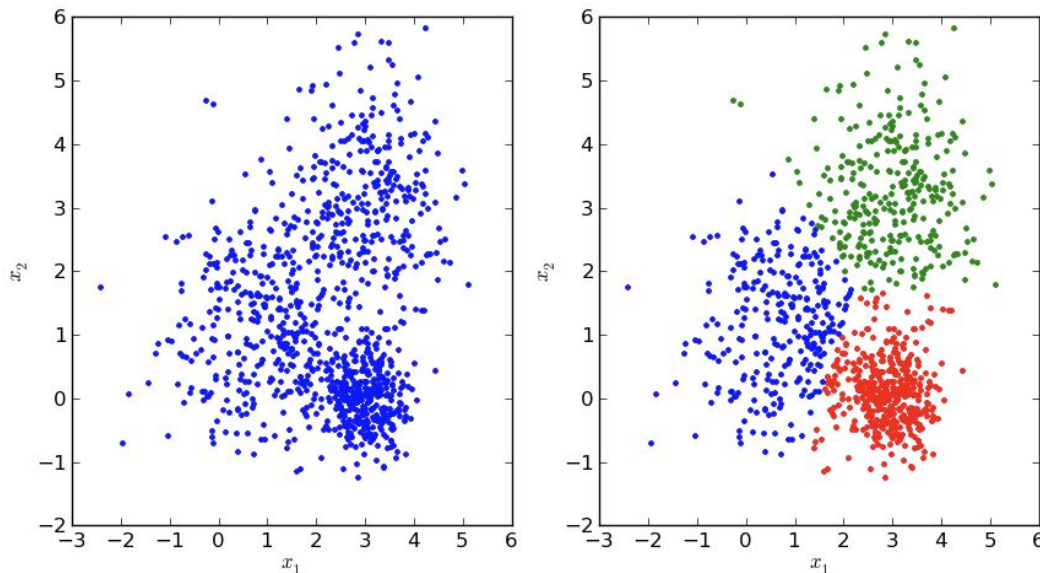
Určení počtu
lidí v místnosti

Učení bez učitele (unsupervised learning)

Součástí trénovacích dat učení bez učitele jsou pouze vstupy. Výstupní hodnoty nejsou předem známy.

Nejvýznamnější úlohou učení bez učitele je **shlukování (clustering)**

Shlukování - příklady aplikací

Hledání genových rodin
analýzou DNA

Identifikace komunit (podobných
uživatelů) na sociálních sítích

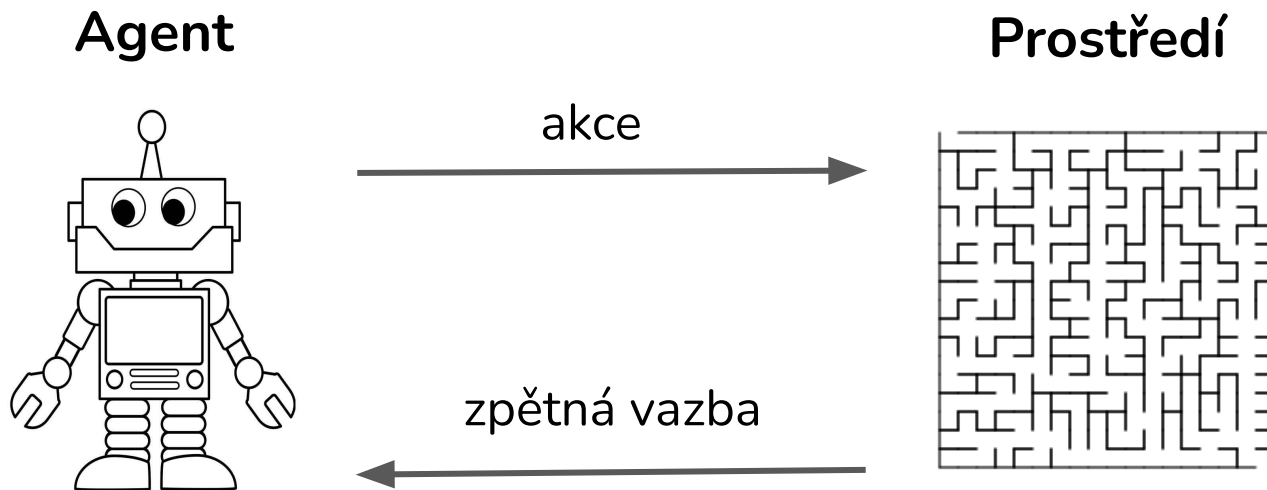

Doporučování filmů podle
preferencí podobných uživatelů

NETFLIX

Zpětnovazební učení (reinforcement learning)

Učení funguje na principu agenta, který interaguje s prostředím a dostává zpětnou vazbu na své akce (odměnu nebo trest).
Postupně se učí maximalizovat odměnu.

Zpětnovazební učení - příklady aplikací

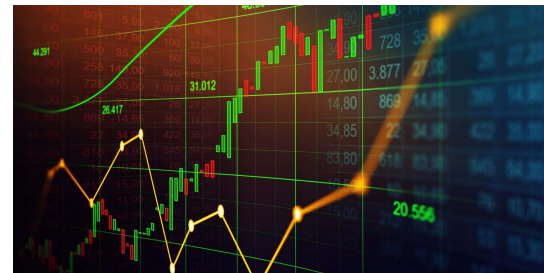
Samořiditelná auta,
drony

Umělá inteligence
ve hrách

Automatické
obchodování

Regulace
komplexních
systémů

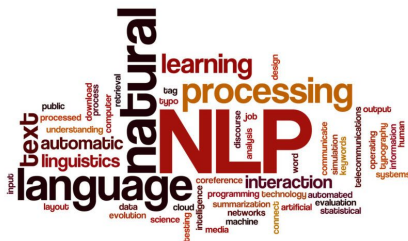

Nejvýznamnější oblasti využití strojového učení

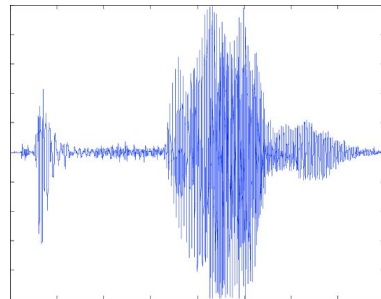
Zpracování obrazu
a videa

Zpracování
přirozeného jazyka

Zpracování signálů
a časových řad

Doporučování

Robotika

Témata k diskuzi

1. Uved'te vlastní příklady problémů, které jsou řešitelné pomocí **klasifikace**
2. Uved'te vlastní příklady problémů, které jsou řešitelné pomocí **regrese**
3. Uved'te vlastní příklady problémů, které jsou řešitelné pomocí **shlukování**
4. Uved'te vlastní příklady problémů, které jsou řešitelné pomocí **zpětnovazebního učení**